

Cena Kurjera:

W Warszawie: podana jest w nagłówku numeru wieczornego.

Na prowincji i w Cesarstwie: opłata za przesyłkę i koszt ekspedycji: rocznie rs. 3, półrocznie rs. 1 kop. 50, kwartalnie kop. 75, miesięcznie kop. 25.

Oddzielna przedpłata na jedne tylko wydanie Kurjera przyjmowaną być nie może.

Numer pojedynczy wieczorny kop. 5, poranny w dniu powszednie k. 3, w niedziele i święta k. 5.

Dzisiaj: Juliana M. i Eufrozyna P.
Sobota: Walentego Kapłana M.
Niedziela: Faustyna i Jowity M.
Toniedziątek: Juljanny P. M.

KURJER WARSZAWSKI.

Wychodzi i rozsyła się dwa razy dziennie na Warszawę i na prowincję. W niedziele i święta uroczyste wychodzi tylko rano, w poniedziałki i dni poświęczone tylko wieczorem.

ROK SZESZCZDZIESIĄTY PIĄTY.

Ogłoszenia i prenumeratę przyjmuje kantor Kurjera Warszawskiego codziennie od godziny 8-ej rano do 8-ej wieczorem, w niedziele i święta od godziny 10-ej rano do 1-ej w południe.

Wschód słońca o godzinie 7 minut 22
Zachód 5 7
Długość dnia godzin 9 minut 34
Przybyło 1 55

Wschód księżyca o godzinie 6 minut 7 w.
Zachód 3 51 w.
Wysokość wody na rzece Wiśle stóp 7 cali 0
Dzisiaj o godzinie 4-ej zrana zimna 1° R.

Cena ogłoszeń

Reklamy: za jeden wiersz pierwszy raz 25 kop., każdy następny raz 20 kop.

Nekrologia: za jeden wiersz 15 kop.

Zwyczajne i małe ogłoszenia w numerach parnych, z wyjątkiem niedzielnych i świątecznych, zamieszczane nie będą.

Ogłoszenia do Kurjera przyjmują także Biuro Ogłoszeń Reichmana i Frenclera, ulica Senatorska nr 18.

Wtorek: Sylwina Bisk. i Donata M.
Środa: Popielec Symeona Biskupa.
Czwartek: Konrada Wyznawcy.
Piątek: Eucharjuszka B. i Leona B.

Numer niniejszy wyszedł z druku o godzinie 6-ej rano.

KALENDARZ.

Imiona słowiańskie.—Dzisiaj Jordana św., jutro Niemira.

Zgromadzenia: Posiedzenie sprawozdawcze członków Towarzystwa popierania przemysłu i handlu. (Sala posiedzeń Towarzystwa kredytowego m. Warszawy, godzina 6 wieczorem.)

Odczyty: Na dochód warszawskiego Towarzystwa dobroczynności odczyt Jerzego Brandesa: „O romantyzmie we Francji” (dokończenie). (Sala ratuszowa—godzina 5 po południu.)

Widowiska: Teatr Wielki: „Sen nocy letniej”;—teatr Rozmaitości: „Córka pani Angot”;—teatr Mały (przy ulicy Daniłowiczowskiej): „Frizetta”, „Pozycz mi twej żony” i „Pomyłka pana Lambineta”. (Godzina 7 i pół wieczorem.)

Posiedzenie centralne.

L.

Zarząd oddziału warszawskiego Towarzystwa popierania przemysłu i handlu w zadosyćczynieniu ustawie zaprosił członków swoich na zebranie ogólne, doroczne, które z powodu obfitości przedmiotów obrad rozdzielić musiano na dwie części.

Obrady rozpoczęto wczoraj, pod przewodnictwem prezesa oddziału hr. Ludwika Krasieńskiego w asystencji zastępcy prezesa p. Władysława Kiślańskiego, sekretarza p. Edmunda Diehla oraz dwóch prezesów sekcji pp. Konst. Rudzkiego i Stanisława Przysiańskiego.

Posiedzenie zapowiedziane na godzinę 6-tą, rozpoczęło się o godzinie 7-ej, z powodu małej liczby obecnych.

Niepodobna nie zauważyć, że zarząd mógłby być na dzień zebrania wybrać zamiast „tłustego” jaki

chudy czwartek, np. w przyszłym tygodniu. Z powodu niewłaściwego wyboru chwili rażąco wyglądało to zebranie centralne, na którym znajdowało się osób około 60 zaledwie, tj. mniej niż na niektórych zebraniach sekcyjnych.

Po przyjęciu bez zarzutu protokołu z ostatniego posiedzenia centralnego, odbytego w dniu 3 lipca r. z., sekretarz zarządu odczytał sprawozdanie z działalności zarządu za rok 1884-ty.

Działalność tę znamy dobrze. Zarząd pobudzał do ruchu sekcje i sekcje zdanie biorąc pod uwagę przedsięwzięcia właściwe kroki. Dalej wygotował lub zatwierdził i rozesał wygotowane przez sekcje kwestjonariusze w rozmaitych sprawach, na które oczekuje odpowiedzi. Zresztą niecałoroczne istnienie Towarzystwa tłumaczy doskonale, iż pod uwagę brać trzeba nie rezultaty lecz rozpoczęte starania.

W ciągu dziesięciu miesięcy istnienia oddziału warszawskiego zarząd otrzymał z rozmaitych stron wniosków 64, z których 4 umorzono, załatwiono 16, przekazano sekcjom 42, wnioskodawcy zaś cofnęli 2 wnioski.

Zarząd odbywał posiedzenia tygodniowe i oprócz tego odbyło się 5 posiedzeń zarządu i rady oraz trzy zebrania ogólne.

Członków zapisało się 422.

Sprawozdanie rachunkowe wykazuje, iż składkę wniósł 325 członków, 79 zalega, 18 jest od opłaty wolnych.

Dochody wynosiły ogółem 4 944 rs. Wydatki zaś rs. 3 205, kop. 53 1/2, z czego 1 626 rs. 42 kop. wynosi trzecia część składek odesłana do metropolji.

Sprawozdanie to przyjęte zostało bez wyboru delegacji do sprawdzenia rachunków.

Następnie przystąpiono do sprawozdań z działalności sekcji, odczytanych przez ich sekretarzy.

P. Feliks Rycerski zawiadomił iż sekcja I odbyła dwa posiedzenia. Rozpatrywała ona wniosek p. Wieczorkiewicza, dotyczący fabrykacji pudełek z

taśmy drzewnej. P. R. daje kilka szczegółów o tejże fabrykacji. Dalej sekcja I na skutek przedstawionych przez p. St. Pfeiffra „Kilku uwag w sprawie robotniczej” roztrząsała je, opracowywała w delegacji specjalnej.

Sprawozdanie z działalności sekcji II-ej odczytał p. Zdzisław Dąbrowski. Sekcja zajmowała się wnioskiem p. Janasza, dotyczącym utworzenia biura statystycznego dla potrzeb cukrownictwa i p. Wizbeka w tejże sprawie.

Przy tej okazji sprawozdawca podał kilka bardzo ciekawych danych. Wykazują one, że w roku ostatnim, przy zwiększonej znacznie przestrzeni gruntów pod plantację buraków użytych w Królestwie Polskim i przy większej ich wydajności, otrzymano o 25% więcej cukru, a mianowicie 53 milj. funtów w mące i 96 milj. f. w rafinadzie (o 20 i 17 więcej). Wszakże przyrost ten pokrywa niedobór w innych prowincjach, tak, iż obawy nadprodukcji jak dotąd są nieuzasadnione.

Dalej sekcja druga pracowała nad wnioskiem p. Fudakowskiego, w sprawie ankiety cukrowej p. Rutkowskiego — o osmозowaniu buraków, wreszcie p. Rajzachera o nowym sposobie filtracji soków bruczanych.

Z postępu sprawy stacyj meteorologicznych zdawał sprawę p. Dąbrowski. Opowiedział on historię tej sprawy i obiecał wejście w wykonanie tego projektu już z miesiącem przyszłym. W końcu przypomniał, iż sekcja rozbiierała dwa wnioski, dotyczące wyjednanja przepisów, celem ukrócenia przemictwa.

P. D. przemówienie swoje zakończył wzmianką, iż inne grupy sekcji, oprócz gorzelniczej i cukrowniczej, dotąd nie daly znaku życia.

W imieniu sekcji III-ej przemawiał p. Wojciechowski. Sekcja odbyła dwa posiedzenia. Mówca przypomniał, iż zajmowała się ona sprawą cła od węgla, której przebieg znają czytelnicy nasi; dalej wnioskami: p. Wojciechowskiego w sprawie statystyki przemysłu, co do której kwestjonariusz ułożył

6) **PANNA LUDWIKA.**

(Dalszy ciąg.)

Już się brzask robił i koguty piał jeden przez drugiego, gdy skończono obiad weselny. Na podwórzu czekała n. n. n. — i wszyscy chcieli odprowadzić pannę Ludwikę. Kwarta tego samego dnia odjeżdżał z nią do miasteczka i wysoka bryka wysłana słomą czekała już na nich za bramą. Pan Kwarta trzy razy się przewrócił, nim się wygramolił na wysokie siedzenie, ale pytał się, choć był pijany, czy są wszystkie kufry i zawiniątka „baby”? Panna Ludwika wciąż płacząc, usiadła przy nim; na stopniu jeszcze nauczyciel wiejski miał mowę na wpół po łacinie, i tak wśród wrzasków i śmiechu ruszyła bryka. Kwarta od razu zasnął, ale panna Ludwika siedziała wyprostowana, milcząca... Długi czas jeszcze słyszała krzyki weselnej ciżby, potem już tylko rzepolenie skrzypka rozlegało się wśród ciszy szarego poranka, potem zdawało jej się, że słyszy dzwon zwołujący ludzi do roboty, i pomyślała, czy też ta głupia Marysia poszła wczes do krów?...

Nie pójdziemy za państwem młodem, ale wrócimy lipową aleją do dworu, gdzie wszyscy, nawet służba zmęczona weselem, śpi jeszcze, pomimo, że słońce już dość wysoko na niebie. Znać, że nie ma panny Ludwika — i nie ma komu pobudzić próżniaków.

Naprawdę nie umiano znaleźć gospodyni, która by zastąpiła nieobecna. Różyczka, która od czasu do czasu miewała chwile dzikiej energii, postanowiła pokazać mężowi, że „i onka potrafi”. Wzięła tedy pęk kluczy pod poduszkę i kazała się obudzić, ponieważ sama chce wydać na obiad. Ale dość będzie opisać pierwsze dni jej samodzielnego gospodar-

stwa, aby poznać jej kłopoty i utrapienia. Głównym kłopotem było, jak się ubrać? Nie miała ani stosownego szlafrocza ani obuwia — trudno iść do śpiżarni i do piwnicy w pantofelkach czerwonych, z wielkimi kokardami jak motyle i w szlafrocze z takim ogonem, że zamiótłby od razu wszystkie gospodarskie śmiecie lepiej od miotły Marysi. Różyczka zaczęła przed lustrem przymierzać różne kaftanki, bo za nie w świecie nie byłaby się pokazała kucharzowi ubrana nie do twarzy. Gdy tak rozmyślała wśród porozrzuconych różnych spódnic i zarutek, wpadł nagle do pokoju Józef, lokaj z koszem pełnym sreber.

— Upraszam jaśnie pani — zawołał z progu cały zadyszany, zmieszany — niechaj to na mnie spadnie, bo ja ucziwy człowiek; niech powiedzą państwo z Leszczan, u których cztery lat Bogu dzięki służyłem, i pan Pisarzowski, eo u niego byłem kawalerskim lokajem, u niego nie pod kluczem nie było; ja miałem wszystko w kredensie, a nigdy mi się taki despekt nie zdarzył, aby mnie jakaś panna od uczenia dzieci nazwała... — tu zaczęła płakać — złodziejem.

— Kto, jak, co? — przerażona i cała drżąca pytała Różyczka, ścisnąc skronie, bo już czuła nadechodzącą migrenę.

Panna Emilja, która wyręczając panią miała pochować srebra, użyte wczoraj na wesele panny Ludwika, odkryła przy rachunku brak sześciu łyżek srebrnych. Zrobił się od razu hałas w domu, za lokajem wpadła panna Emilja i Brońcia zaciekawiona hałasem odbiegła książki i pokazała we drzwiach główkę na długiej szyi; panna służąca za niemi, i kucharz czekający na wydanie ze śpiżarni; przypadkiem przechodził ekonom do pana, a słysząc hałas, także chciał się dowiedzieć, o co idzie... Gdy tylko wśród ogólnego hałasu dano mu dojść do słowa, oświadczył się za zupełną niewinnością Józefa, i że

złodziejem nie mógł być kto inny, tylko pan młody. Ofiarował się z gotowością ścigania go.

— Niech sobie panna Ludwika pogrucha z nim w więzieniu... — dodał, śmiejąc się złośliwie.

Różyczki nie bolała strata, ale wstydziła się trochę takiego epilogu urzędzonej przez nią patriarchalnej uczy. Kazała wszystkim wyjść za drzwi i nie panu nie mówić.

— I dajcie mi pokój — mówiła biedna z przyzwyczajenia, kładąc się na łóżko, głową w poduszkę.

Pod poduszką pęk twardych kołacych kluczy przypominał jej, że jeszcze obiad nie wydany — zerwała się z lekkim jękiem, a we drzwiach już stał nieruchomy jak samo przeznaczenie kucharz, w swojej kokieteryjnej białej czapce, z rondlami i nożem kuchennym.

— Wolałabym — pomyślała pani — aby mnie zarznął tym nożem a nie nudził...

Między nami mówiac, Różyczka nie znała się na niczem, to też zdawało jej się, że kucharz parę razy się uśmiechnął, gdy się odezwała ze swojej zdaniem.

— Już ja wiem, proszę Jaśnie Pani — mówił, nabierając z miną bardzo ważną stopy masła, maki, cukru. — Za dużo masła? Proszę Jaśnie Pani, to ja wolę od razu wszystko rzucić i gotować nie będę. Co to gotować bez masła? to jak żyć bez wiary. Masło i wiara do wszystkiego potrzebne.

— Już dobrze, dobrze — przerwała słabym głosem Różyczka, ledwie trzymająca się na nogach — tylko już skończcie, mój Jacenty!

Nareszcie będzie mogła pójść do pokoju trochę odpocząć! Namęczyła się bardzo jeszcze nad zamknięciem klódki i namęczyła napróżno, bo zapomniała klódkę złożyć za skobel. Byłże to dzień świąteczny dla Marysi i dla kuchcika, gdy spostrzegli omyłkę pani! Wsunęli się cichaczem do śpiżarni i używali jak szczury w mące (d. c. n.)

ny i rozesłany został, p. Lepperta w sprawie swrotu akcyzy od spirytusu denaturowanego, wreszcie p. Kiślańskiego, w sprawie cel od maszyn rolniczych. Sekcję IV-tą reprezentował p. Brodzki. Odbyła ona cztery posiedzenia, na których pracowała nad ośmioma wnioskami. Najważniejsze z nich pp. Muśnickiego, Przysańskiego, Juszczyka i Zarządu, dotyczą stosunków pomiędzy majstrami, czeladzią i terminatorami. Jak wiemy rozesłano kwestjonariusz i odniesiono się do władz właściwych.

Rozstrzygnięto też ważną kwestję, dotyczącą zasady swobody rzemiosł, lub też zgromadzeń obowiązujących na korzyść tych ostatnich.

Wreszcie zajmowano się wnioskiem p. Makowieckiego w sprawie szkół rzemieślniczych, nad którym obecnie pracuje specjalna delegacja.

P. Mieczysław Rudnicki streścił działalność sekcji V-cj, która na 6-iu posiedzeniach obradowała nad 18-tu wnioskami. Kilka z tych ważnych wniosków przejdzie pod obrady zebrania ogólnego, inne zaś dotyczyły cel od igieł i szpilek, od węgla, od szpulek papierowych, od maszyn rolniczych, od wyrobów litograficznych. Dalej system dziesiętny miar i wag, przepisy pocztowe, sprawa banków rolnych, Towarzystwa kredytowe miast prowincjonalnych, działalność Banku polskiego, zajmowały uwagę sekcji.

Po odczytaniu tych sprawozdań przystąpiono do kwestyj, które na ogólnym zebraniu do rozstrzygnięcia przedstawione być miały.

Pierwszą z nich są koleje żelazne drugorzędne. Wnioski p. Kiślańskiego w tym przedmiocie, nad którymi kilkakrotnie już obradowano, znane są czytelnikom naszym. Zawiązała się tylko gorąca dyskusja nad ostatnimi czterema, dotyczącymi desideratów że tak powiemy lokalnych, jak miejscowych komitetów inicjatywy, towarzystwa przemysłowo-finansowego itp. Dyskutujący pp. Kiślański, Sulikowski, Fudakowski, Lilpop, Rosenblum i kilku innych nie mogli się porozumieć—czy te właśnie wnioski w żądaniach przez komitet centralny władzom przedstawić się mających, powinny znaleźć miejsce czy też nie. Po wyjaśnieniu ze strony prezesa, że nie było zamiaru łączenia ich w tem przedstawieniu, dyskusja sama przez się upadła. Wnioski p. Kiślańskiego, poparte przez sekcję V-tą, przyjęto jednomyślnie.

Nakoniec debatowano nad wnioskiem p. Rosenbluma, dotyczącym Towarzystwa kredytowego miast prowincjonalnych. Wniosek ten dążył głównie do uznania w zasadzie, że towarzystwa kredytowe oddzielnych miast prowincjonalnych nie zarządzają ziemią, na które mają być lekarstwem, lecz że koniecznym jest stowarzyszenie miast, na wzajemności i solidarności oparte.

Zasadę tę uznano.

Dziś w tej samej sali Towarzystwa kredytowego miasta Warszawy odbędzie się dalszy ciąg tych obrad. Spodziewać się należy, iż przy piątku, członkowie wolni od różnych zabaw, przypomną sobie łatwiej o obowiązkach i że zebranie będzie liczniejszym niż wczoraj.

J. Wł.

Adam Prażmowski.

Dochozi nas wieść o zgonie Adama Prażmowskiego, b. profesora warszawskiej Akademii medyko-chirurgicznej.

Astronom nasz oddawna straconym był dla nauki, obumierał bowiem od lat kilku na straszną chorobę schnięcia mlecza. Jego zasługi na polu specjalnym są powszechnie znane i dają mu tytuł do wdzięcznej pamięci.

Urodzony w Warszawie r. 1821-ym, nauki wyższe pobierał na kursach dodatkowych, okazując od młodości upodobanie do umiejętności matematycznych i fizycznych. W r. 1839-ym został asystentem przy dostrzegalni tutejszej i wykonywał obserwacje meteorologiczne do r. 1848-go, ogłoszone drukiem w zbiorze generała Bayera: „Die Verbindungen preussischen und russischen Dreieckstüthen (1862).

W pierwszym dziesięcioleciu istnienia Biblioteki warszawskiej czynnym jej był współpracownikiem.

Krytyczne jego sprawozdania (o Kompasie Jastrzębowski, dziele Puscha oraz inne) były tam umieszczane w latach 1843-im, 1845-tym i 1849-tym. Od 1846-go r. zajęty był częścią astronomiczną trójkatowania Królestwa Polskiego i połączeń pomiarów wnętrza kraju z pomiarami Prus i Austrii.

Następnie mianowany adjunktem starszym, w r. 1852-im brał ważny udział w pomiarze części rosyjskiej łuku południka.

Powołany do ekspedycji (jako naczelnik) udał się do Besarabji, gdzie nader pracowicie pomiaru dokonał.

Sprawozdanie o tem zamieścił w dziele Struvego: „Opérations géodesiques entre le Danube et le golfe de Finlande (Petersburg 1870).

Jednocześnie wykończył samostatną rozprawę o błędach osobistych obserwatorów przy mierzeniu zbieżności i uważaniu przejścia gwiazd przez południk. Metodę jego, przyjętą później przez Wolfa w obserwatorium paryskim, przedstawił w r. 1854-ym L. Verrier, członek akademii umiejętności w Paryżu; objaśniając ją zaś rozprawę umieściło czasopismo francuskie Cosmos (1853 r.).

W r. 1860-ym wysłany przez rząd do Hiszpanji, celem obserwowania zaćmienia słońca, opisał to zjawisko pt. „Observation de l'éclipse total de soleil du 18 juillet”. Ciekawy ten opis, rzucający jasne światło na astronomję fizyczną, pomieszczono w paryskich „Comptes rendus”. Poszukiwania jego nad polaryzacją światła korony podczas całkowitego zaćmienia i wyskokami czerwonymi zyskały powszechne w Europie uznanie i rozgłosiły imię Prażmowskiego, który pracami swojemi w dziedzinie fizyki, zwłaszcza optyki, świetne zajął stanowisko.

W r. 1860-ym mianowany prof. fizyki w szkole głównej warszawskiej. W 1864-ym r. wyjechał do Paryża i tu zaczął prowadzić z niezwykłym powodzeniem zakład optyczny Pallerona. Wyroby jego doszły do niepospolitej doskonałości. Ulepszył wiele narzędzi fizycznych, a tabelka hygrometryczna jego urządzenia używana jest przez flotę francuską.

Lunety Prażmowskiego, teleskopy astronomiczne a zwłaszcza perspektywy teatralne zrobiły rozgłos

jego imieniu. Na dwóch wystawach paryskiej i wiedeńskiej pozyskał zaszczytne wzmianki. Stowarzyszenie lekarzy londyńskich na wystawie szkielecnych przyznało mu medal złoty. W Cristal Palace Prażmowski stał utrzymywany wystawę swoich narzędzi. Był on członkiem kilku stowarzyszeń naukowych i korespondentem pism specjalnych w Ameryce. Dobił się olbrzymiej fortuny, która była owocem uciążliwej pracy. W roku 1874-ym ożenił się z wdową po Garczyńskim, z domu Marcewską, i od lat kilku schorzał, mieszkał w Ville d'Avray pod Paryżem. Umarł bezdzietnym.

WIADOMOSCI BIEŻĄCE.

— Według nowego kodeksu karnego, którego wygotowaniem zajmuje się komisja pod przewodnictwem senatora Frischa, projektowanem jest ograniczenie maximum terminu robót ciężkich do lat 15-tu. Za pracę zesłanych do robót ciężkich ostatnim ma być wyznaczone osobne wynagrodzenie, w stosunku 10% od czystego zysku. Skróconym ma być również 10-letni termin zamknięcia w domu roboczym do lat 6-ciu, z których przez pierwsze pół roku skazany będzie trzymany w odosobnieniu.

— Projekt wprowadzenia wagonów pasażerskich klasy czwartej został ponownie poruszony przez ministerjum komunikacyi. Wedle wszelkiego prawdopodobieństwa projekt ten będzie urzeczywistniony w niedalekiej przyszłości.

— Po usunięciu z ochronek dzieci starszych nad lat 7, liczba ogólna działwy uczęszczającej do 26-ciu ochronek wynosi obecnie około 2,700.

— Za przytrzymanie złodzieja, stróż domu nr 4 na Lesznie, Fr. Paluchowski, otrzymał od p. oberpolicmajstra 3 rs. nagrody.

— Rezultat balu danego w dniu 4-ym b. m. w sali ratusza na korzyść szpitala dziecięcego przedstawia się w tym roku bardzo świetnie. Bilety wejścia na salę po 3 rs. dały dochodu 2,454 rs., z biletów galerjowych było wpływu 446 rs. a nadatki wyniosły 2,644 rs. Razem więc było wpływu 5,544 rs., z którego potrąciwszy koszta urządzenia zabawy, jakoteż orkiestra, światło, druki itd. w ilości 579 rs. 74 1/2 k., pozostało dla kasy szpitala czystego dochodu 4,964 rs. 25 1/2 kop.

— Z teatru i muzyki.

* Pan Alma, tenor opery lwowskiej wystąpił wczoraj po raz pierwszy na naszej scenie, jako Alfred w „Violecie”.

Młody śpiewak włada umiejętnie i z pewnym gustem tenorem, który jakkolwiek do zbyt metalicznych zaliczonym być nie może, dość sympatycznie sprawia wrażenie.

Pan Alma frazuje poprawnie, wymawia wyraźnie i ma łatwą emisję, znajdowanie się jego na scenie jest przyzwyczajeniem, co przy ujmującej powierzchowności stanowi dla debiutanta przychylną rekomendację.

Dalsze występy umożliwią zapewne wypowiedzenie o jego śpiewie zdania dokładniej umotywowane

Życie warszawskie.

Niewolnice szyku.

Czy pragniecie je państwo poznać?

Milczenie uważa się za potwierdzenie, przedstawiam zatem całą ich galerję, uprzedzając z góry, iż wszystkie czytelniczki są z niej wyłączone.

Pierwszeństwo należy się bohaterce tygodnia panie X., która wolała w sam dzień ślubu zerwać małżeństwo, aniżeli wystąpić w kościele w nieszykownej tualecie.

Widocznie łatwiej o męża, niż o suknię, a może też nasze panie, co do wyboru dozgonnego towarzysza są mniej... wymagające, może nie przestrzegają tak ściśle harmonji uczuć, jak harmonji... barw, może nie dbają tyle o przystosowanie wzajemnych upodobań, co o strój do ich postaci odpowiedni.

A zresztą, któżby się nad tem zastanawiał?... wszak źle skrajana suknie przerobić się nie da, gdy tymczasem z mężem łatwiejsza sprawa.

Każda jakoś poradzi sobie z nim potrafi, lub poradzi sobie obiecuje.

Byleby był „pszut”, byleby go Helenka i Wanda zazdrościły, a świat zabawy i zbytków w każdym zapowiadał się słowie.

Tak przynajmniej myślała panna Q., która w ubiegłym tygodniu oddała rękę szykownemu kawalerowi, choć serce jej należało do niepozornego nauczyciela gimnazjum.

Biedaczka! Poświęciła się dla... szyku.

Czy ona tylko jedna?

Czy mało pięknych pań upodobania swe, gusta i wygody, u stóp tego nowożytnego ołtarza składa w ofierze?

Sam strój dzisiejszy, z całym aparatem fiszbinów, stulek itp. przyrządów (na wymienienie których nie dozwala mi moja wrodzona wstydlivość i delikatność, wymownymi dokumentami stwierdza moje zdanie).

Dla wymaganego przez szyk wzięcia, narażają się panie, z pełną bohaterstwa samowiedzą, na... anemje, histeryje i katar żołądka.

Czemże są jednak te wszystkie przypadłości, z matek w spadku przechodzące na dzieci, wobec zaszczytnego hołdu salonowego goga, streszczającego się w pełnym zachwyty wykrzykniku:

— On dirait du veau!

(Niekompetentnych objaśniamy, iż jest to najmłodniejsza formułka francuska na określenie słowa — *szyk*).

A przymtem też same nawet przypadłości, nadając pewien „ton”, dozwalają na długie rozmowy z lekarzami „*vlan*”, a nade wszystko otwierają drogę do ostendzkiego dygu, do marienbadzkiego Waldquelle, do karlsbadzkiego Poupe'a — a w najgorszym razie do deptaka w Krynicy lub szczawnickich Pienin.

A przecież są to surowe w kodeksie „szyku” artykuły.

Dziś już, wobec topniejących śniegów, nieraz wśród piątej figury kadryla daje się słyszeć następujące pytanie:

— Cóż pani z latem uczynić zamierza?...

Biedna ofiaro! Wobec tego, choćby smutno jej było porzucić męża, żal opuszczać dzieci, strach ob-

ciążać podróżą ograniczony budżet, czyli zdoła zdobyć się na odwagę... pozostania w Warszawie?...

Ale wróćmy do kadryla i karnawału, który w obecnym swem stadium, nakazuje paniom czytany przytaczać Schopenhauera i Feuerbacha — nawet podczas „chaîne”, wymagającego całego skupienia myśli w innym kierunku.

Pocięszam się nadzieją, iż ta moda, nabawiająca nas (wyznam to na stronie) wielkiego kłopotu, no i dla naszych dam, przypuszczam dość uciążliwa, nie utrzyma się w towarzyskim repertuarze.

Taż sama wróżba bodajby się spełniła, co do panińskich ślubów, pewnego uroczego koleczka, które nasłuchawszy się wiele: „o potrzebie wyzwolenia kobiety z więzów niewolnictwa”, o „samodzielności” i „samopomocy” postanowiły zerwać z mężczyznami, poświęcając się dla idei.

To także — niewolnice szyku.

Spytajmy się dalej bezstronnej i niemłodej pani N., lubiącej w głębi ducha spokój, czemu wydała kilka dni temu bal, który według jej poufnych zwierzeń „rok życia ją kosztował”. Dlaczego z taką wytrwałością, po trzydziści pięć dniennis robiła (mimo zakazu lekarza), składając wizyty, czemu tak czule ścisła nienawidzoną przez się panią O., której piękność potrzebna jej była do przyozdobienia salonu, czemu narażała się na obraźliwą odmowę aroganckiej baronowej X., której tytuł potrzebnym jej był do udekorowania kanapy? Dlaczego pomimo nieznosnej migreny zatrzymywała gości gwałtownie, dlaczego z taką serdecznością ścisła dłoń reporteru A., szepejąc mu kilkakrotnie do ucha:

— Pamiętaj pan iż bawiono się u mnie do dziesiątej zrana

nego, w tej chwili zdaje nam się, że p. Alma mogłaby z korzyścią objąć partje drugorzędne w naszym repertuarze operowym.

= Z Towarzystwa muzycznego.

Urządzeniem najbliższego wieczoru w Towarzystwie muzycznym zajmie się p. E. Pankiewicz.

Młody kompozytor zaprodukuje kilka własnych utworów.

= Odczyt.

Drugi odczyt Brandesa o romantyzmie we Francji był wymownym dowodem, jak zajmującą przedstawić się może przedmiot na pozór oddawna znany i dawno osądzony w świetle nowej, ożywczej krytyki.

Charakterystyka dziejowa i społeczna epoki, na której tle romantyzm wypisał swoje hasła ognistymi głóskami, fizjognomja pokolenia poetów, artystów i myślicieli, tworzących najświetniejszą plejadę w historii literatury europejskiej, proces psychologiczny wytworzenia się szkoły, przedstawiony z subtelnościami misternej analizy, rozróżnienie pojęć romantyzmu niemieckiego i francuskiego, wreszcie rozbiór „Hernaniego”, jako bohatera, streszczającego w sobie nie tylko istotę literackiego romantyzmu, ale i ideały ówczesnej młodzieży, a nawet żywotnej części Francji, oto główne momenta odczytu, bogatego w nowe myśli, w bystre spostrzeżenia i w szerokie wszechstronne poglądy.

Mimo niezupełnie wyraźnej wymowy prelegenta, mimo akcentu, nadającego niejednokrotnie jego francuszczyźnie dziwne brzmienie, publiczność słuchała z niezwykłym skupieniem prelekcji, której treść stokrotnie wynagradzała techniczne usterki wykładu.

Ostatni dzisiejszy odczyt traktować będzie w dalszym ciągu o Wiktorze Hugo, o Mussecie do George Sand.

= Uczta dla Brandesa.

Wczoraj liczne grono przedstawicieli naszej literatury i prasy podejmowało znakomitego krytyka wspólną wieszczkę w sali hotelu Polskiego.

Pierwszy przemówił Józef Kościelski w klasycznej mowie rzymian.

Pięknym, jedynym i głęboko odczytym słowem jego towarzyszyły huczne oklaski, należne słusnie zarówno dzielnemu obywatelowi, jak biegłemu lingwiście.

Głos zabierali następnie w języku francuskim: redaktor Ed. Leo, Aleksander Świętochowski, dr. Benni, Al. Oskierka, Al. Kraushar, p. Wiesiołowski i raz jeszcze J. Kościelski.

Brandes odpowiadał dwakroć ze zwykłą swadą, dowcipem i nieublaganą logiką, cechującą wszystkie jego poważne wywody.

Nastroj podniosły i szczerą serdecznością panowały w ożywionym zgromadzeniu, które przeciągnęło się do późna.

Brandes oświadczył, iż zamierza odwiedzić nas raz jeszcze, w celu ściślejszego zapoznania się z krajem i ludźmi nad Wisłą.

Albo pani Y., wierząc mi, jeżeli z takim trudem wywalczą od męża balową toaletę, jeżeli wypożyczą od przyjaciółek brylanty, odrywa się od karmionego przez się dziecięcia, to tylko dlatego, aby zadośćuczynić nieublaganym wymaganiom... szyku. Biedaczka!

Niemniej godną pożałowania jest pani Z., znosząca wytrwale kaprysy, humory, impertynencki pesymizm znanego artysty, aby zajaśnieć choć chwilę przy promieniach otaczającej go sławy.

A damy kaleczące francuszczyznę, naszą piękną mowę oddające cudzoziemskim produktom na ślepo pierwszeństwo, czyż to nie bezmyślne szyku niewolnice.

Wszechpotężne panowanie „tszoku” rozciąga się nawet nad całym młodocianym światkiem.

Dla niego dawniejsza pensjonarka połykała kredę i węgiel i ołówek, a kieszenie profesorów napelniała kamykami, okruciami lub zaszywała czerwona bawelna, dla niego dzisiejsza „musi” „podkochać się” w nauczycielu lub zobowiązując się w zakłady po amerykańsku iść z drugą o lepsze w zjadaniu... paczków.

Czyż do tej samej kategorii nie wolno mi zaliczyć panienek tłumiących wrodzoną wesołość, humor i życie pod otykietą sztywnych formułek salonowych; biednych dziewcząt skazanych co dnia na kilkogodzinne tortury fortepjanowe, odbijające się złowrodo na całym ich systemie nerwowym, dręczonych dziećmi nie mogącymi bawić ani rozwijać się swobodnie wobec krepujących je strojów?...

Szereg tych niewolnic szyku, tak długi, tak długi, iż w obawie znudzenia was, przerywam go w polowie.

Almaviva.

= Salon resursy kupieckiej.

Niektóre z powtarzających się corocznie zabaw mają jakby przywilej gromadzenia towarzystwa reprezentującego literalnie *tout Varsovie*.

Do takich należy bal na niezamożnych studentów uniwersytetu.

Tout Varsovie w komplecie stawiała się też i wczoraj na takie wezwanie w salonie resursy kupieckiej, nie mogącym, w najściślejszym tego słowa znaczeniu pomieścić mnóstwa gości.

Na sali balowej zbrakło miejsca dla stu kilkudziesięciu par, jakie stawały do kadryla.

Tańce rozpoczęły się około 10-ej walcem.

O 1-ej Lewandowski zagrał mazura.

Godzina druga.

Z balowej sali dobiegają nas jeszcze dźwięki ochoczego „Ostapa Bondarczuka”.

Mazur trwa ciągle.

I nie dziw—bo czyż może być coś rozkoszniejszego nad mazura, przy dobrej muzyce, z piękną tancerką...

A pięknych tancerek z wczorajszego balu wylizczyłoby nawet trudno...

Cóż dopiero mówić o strojach?

Czemuż nie jestem redaktorką *Bluszcza* albo *Switu*, aby opisać godnie te wszystkie cuda!

Ale niestety, nie jestem ani jedną, ani drugą, więc wole poprzestać na krótkim opowiadaniu, że wdzięcznych, gustownych, bogatych nawet tualet było bez liku.

Szczególniej...

Ale nie bądźmy niedyskretni.

A *propos...* nasz gość, Brandes, pochwycił znów sposobność przyjrzenia się pięknym warszawiankom i pojawił się na sali balowej.

= Ze stowarzyszenia subjektów handlowych.

Zarząd stowarzyszenia subjektów handlowych uprasza nas o zaznaczenie, iż z powodu ograniczonego miejsca, ci tylko członkowie będą wpuszczani na sobotni wieczorek muzyczny, którzy zaopatrzą się w bilety wejścia, jakie wydawane będą do godziny 8-ej wieczorem w piątek.

W sobotę bilety wydawane już nie będą.

= Konkurencja.

Jeden z tutejszych fabrykantów zamierza zająć się specjalnie wyrobem zapalek stoczkowych, które od pewnego czasu stanowią spór rubrykę towarów przywozowych.

Zapalki stoczkowe wyrobu krajowego posiadają zapelną gwarancję powodzenia, zwłaszcza jeżeli przytem nie będą odstraszały ceną.

= Butonierki z Wiednia.

W handlu ukazały się butonierki z żywych kwiatów, sprowadzone z Wiednia.

Każdy z miniaturowych bukietów, umieszczony w oddzielnym pudełku, dochodzi do rąk nabywcy w stanie zupełnej świeżości.

A to wszystko po nader wygórowanej cenie...

= Owoce cierpliwości.

Jeden z samonków-rzeźbiarzy okazywał nam wykałaczkę z kości, których trzonki wyobrażają figury ludzkie.

Wykałaczkę będą zaprodukowane na wystawie kucharskiej.

Jest to dzieło kilkudziesięciu wieczorów zmudnej pracy.

Dowód prawdziwie chińskiej cierpliwości...

= Nowa moda.

Bukiet ślubny dla panny młodej stanowił dotychczas nieodzowną ozdobę tak prawie jak welon.

Otóż moda bukietów powoli przechodzi a narzeczeni obdarzają swe oblubienice książkami do nabożeństwa z bogatą oprawą.

W tych dniach byliśmy świadkami ślubu, na którym panna młoda trzymała zamiast bukietu książkę oprawną w biały aksamit ze złotymi okuciami.

Jest to bezwątpienia podarunek kosztowniejszy od bukietu ale o wiele trwalszy.

= Emeryt.

Codziennie w południowej porze, bez względu na stan powietrza, można spotkać w Saskim ogrodzie siwowłosego staruszka, który karmi miejscowe ptactwo.

Emeryt nasz ma kieszenie wyładowane bułkami i rozdziela je łamiąc na drobne cząstki między skrzydłata rzeszę.

Po załatwieniu się w Saskim ogrodzie śpieszy do Krasińskiego i tu powtarza się toż samo.

Emeryt, jak nas zapewniano czyni to podczas zimy już od lat wielu i tylko ciężka choroba może go wstrzymać w domu.

Ptaki doskonale znają swego karmiciela i śmiało tuż przy jego nogach zbierają okruszyny, gdy jednak ktoś obcy podejrzeje zaraz odlatują.

Pocziwy staruszek wydając na ten cel kilkanaście groszy dziennie, doznaje niewysłowionej przy-

jemności i można się od niego dowiedzieć wielu drobnych ale ciekawych szczegółów o obyczajach różnego gatunku ptactwa rezydującego w obudwu ogrodach.

= Otrucie atramentem.

W dniu onegdajszym p. R., urzędnik jednego z towarzystw asekuracyjnych, znajdując się w biurze uczuł się słabym.

Pospiesza do domu i wzywa lekarza, który stwierdził objawy otrucia, przyczem zastosował odpowiednie środki.

Badany pacjent, czując już pewną ulgę, doszedł do wniosku, że otrucie nastąpiło z atramentu.

Tego dnia bowiem kilkukrotnie zwilżał w ustach pióro umaczone przedtem w atramencie alizarynowym.

Tylko dzięki trafnej pomocy lekarskiej niebezpieczeństwo zostało odwrócone.

Wypadek powyższy winien być przestrożą dla tych, którzy mają zgubny nałóg zwilżania stałówek w ustach.

= Kradzież futra.

W dniu onegdajszym, p. C. po przedstawieniu w teatrze Małym, idzie do kontramarkarni i oddając znaczek z numerem czeka na swoje futro.

Woźny stanowczo oświadcza, że futro zostało w antrakcie odebrane, a kontramarka została mu zwrócona, na dowód okazuje świstek tekturki z takim samym numerem.

Widocznie zuchwały rzezimieszek w antrakcie sfabrykował kontramarkę i naiwny woźny futro mu wydał...

Poszkodowany musiał w lekkim tużurku pojechać do domu i zaprosiwszy kilka osób na świadków, występuje na drogę sądową przeciw utrzymującemu kontramarkarnię, który jest odpowiedzialnym za całość rzeczy.

Nawiasowo dodajemy, że kontramarka nie trudną była do sfabrykowania, jest to bowiem kawałek tekturki z wypisanym numerem bez żadnej pieczętki i w ogóle wyróżniającej cechy.

Czyż tak być powinno?

= Kradzież.

W Mokotowie z kolonii Olesin wyprowadzono, nocą wczorajszą, parę koni wartości 500 rs. — W wagonie tramwajowym między Nowym-Swiatem a placem Zamkowym panu S. skradziono z kieszeni palta srebrną papierošnicę oraz chustkę jedwabną.

= Znowu zniknięcie.

W wtorek rano wyszła z domu pod nrem 12 na Wspólnej E. M. 17-letnia dziewczyna, mieszkająca przy bracie żonaty.

Gdy do wieczora niepowróciła, zarządono poszukiwania na mieście, które jednak okazały się daremnymi.

Przewidywano nieszczęśliwy wypadek, chociaż właściwego powodu dziwnego zniknięcia nikt nie wiedział.

Tymczasem onegdaj wieczorem dziewczę przywiezione zostało z Radzimina.

Przybyła ona tam we wtorek wieczorem piechotą do swej ciotki.

Dziewczyna była skostniała od zimna i nie się od niej nie było można dowiedzieć, okazywała bowiem wyraźne oznaki obłąkania.

Smutny stan trwa ciągle.

= Przy pracy.

Na Podwalu pod nrem 25-ym spadł z dachu uczeń kominiarski Ludwik S.

Biedny chłopiec stoczył się na przyległą komórkę i skutkiem załamania się blaszanego dachu wpadł do wnętrza.

Dzięki temu impet został wstrzymany i S. znalezione przy życiu.

Ma on jedną nogę złamaną, drugą zwichniętą oraz od blachy mocne podrapania na twarzy.

Nieprzytomnego odwieziono do szpitala św. Ducha.

= Przejechanie.

Na Długiej wóz roboczy przejechał Helenę A., która uległa złamaniu ręki i bolesnemu pokaleczeniu twarzy.

Omdlałą kobietę odwieziono do domu, woźnica Józef D. został pociągnięty do odpowiedzialności sądowej.

WSKAZÓWKI PRAKTYCZNE.

Sposób rozpoznawania stali od żelaza w wyrobach.

Zdarza się bardzo często, że pod tym względem bywamy haniebnie oszukiwani. Odróżnienie stali od żelaza dla człowieka mało obznajmionego z temi rzeczami, w ogóle jest trudne; gdy zaś chodzi o zaopiniowanie czy sprzedawane nam wyroby, takie naprzykład jak brzytwy, noże, nożyczki i t. p. są rzeczywiście wyrobione ze stali, nie mogą w tej mierze wiedzieć nie stanowczego, musimy w zupełności zaufać zapewnianiom sprzedającego. Żeby więc, jak to mówią, kota w worku nie kupować, podajemy czytelnikom praktyczny sposób postępowania, zabezpieczający ich w tym względzie od wyżej wymienionych nadużyć. Nalawszy na ostrze noża kroplę kwasu saletrzanego, rozcieńczonego 4 kroplami wody—i po kilku sekundach zmywszy takową starannie wodą, uważamy: jeżeli przedmiot jest ze stali to na nim po zmyciu kwasu pozostanie czarna plama, która przy suchem wytarciu wkrótce zniknie; jeżeli zaś nie zauważymy żadnej plamy, albo pokaże się plama biała—dowód to niezbity, że mamy do czynienia z żelazem.

